

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

(для магістрів)

Київ –2019

Підготовлено док.філ. у гал. екон, доцентом Середюк К.В.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту (протокол №7 від 19 лютого 2019 р.)

Схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту менеджменту, економіки та фінансів (протокол №2 від 25 лютого 2019 р.)

Середюк К.В. Навчальна програма дисципліни «Теоретико-методологічні засади інформаційного забезпечення управлінської діяльності» (для магістрів). – К.: МАУП, 2019 - 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни «Теоретико-методологічні засади інформаційного забезпечення управлінської діяльності», вказівки до виконання контрольної роботи, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасний світ неможливо уявити без використання інформації та новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Їх вплив на всі сфери діяльності надзвичайний. Практично без них не обходиться жодна галузь науки, техніки, виробництва, суспільство в цілому. Інформаційна сфера, пронизуючи суспільно-економічний організм, вимагає для свого раціонального функціонування впорядкування інформаційних зв'язків.

Процеси інформатизації спричинили формування і розвиток інформаційної інфраструктури держави, відповідного інформаційного ринку, становлення певних інформаційних відносин.

Розвиток в Україні системи господарювання, що базується на ринкових засадах, насичення всіх галузей господарства комп'ютерною та іншою інформаційною технікою, обумовлюють перехід на мережеві технології інформаційного взаємозв'язку користувачів. Зазначене робить можливим використання інтегрованих інформаційних зв'язків, що сприяє швидкому збільшенню чисельності користувачів. Отже виникає потреба не тільки державного регулювання цього процесу, а й необхідність управління інформаційними зв'язками.

Таким чином, нагальною постає перебудова інформаційно-комунікаційної сфери основи суспільства, зміна організаційно-управлінської практики у зв'язку зі зміною та розширенням інформаційних потреб користувачів. Насамперед йдеться про управління інформаційними зв'язками, оскільки застосування комп'ютерної та іншої інформаційної техніки породжує особливе господарство зі своїми структурами, що мають множинні зв'язки.

Інформаційні зв'язки є також продуктом специфічної галузі людської діяльності в сфері управління й адміністрування. Вони мають вирішувати низку завдань спрямованих на:

- максимальний збір та аналітико-синтетичну переробку документальної інформації з метою оперативного сповіщення про новітні досягнення з напрямку діяльності користувача інформації;
- забезпечення довготривалих і стійких зв'язків, що створюють швидкий, вичерпний і багатоаспектний пошук необхідних знань;
- переробку інформації в інформаційно-логічних системах для прийняття управлінських рішень.

Через складність і певну унікальність інформаційних зв'язків як елемента інформаційної діяльності, на сьогодні немає диференційованих наукових дисциплін управління ними. Дослідженням інформаційних зв'язків в рамках науково-інформаційної діяльності займається спеціальна дисципліна – інформатика (деякий час її називали «теорія наукової інформації»). Проте її в першу чергу цікавлять результати діяльності

(наукової, виробничої, управлінської), які фіксуються у документах (книги, журнали, патенти, організаційно-розпорядча документація).

Інформаційні зв'язки безпосередньо пов'язують з процесом спілкування, обміну, передачі інформації. Вивчення закономірностей передачі повідомлень по технічним каналам зв'язку, що обслуговують масові комунікації (радіо, телефон, телебачення), привело до трансформації *терміна* «комунікація» в *поняття* комунікація, яке визначається як передача інформації чи обмін нею.

Дисципліна вивчає інформаційні зв'язки в сфері інформаційної діяльності.

Мета дисципліни полягає у викладанні способів і методів управління ними при вирішенні завдань соціально-економічного розвитку.

Предметом курсу є інформаційні зв'язки та специфіка управління ними.

Студент має набути реальні знання та розуміння законів і принципів, за якими створюються і розвиваються інформаційні зв'язки, технології їх реалізації.

Програму курсу розроблено таким чином, щоб надати базову основоположну інформацію, яка стосується проблем управління інформаційними зв'язками, з метою забезпечення інформаційної діяльності, навчити організовувати та аналізувати інформаційні процеси у суспільстві взагалі та в організаційному управлінні, зокрема.

Задачі курсу можна звести до таких:

- навчити правильно розуміти та аналізувати цілі, задачі і практику управління інформаційними зв'язками;
- ознайомити з основними принципами, формами і технологіями управління інформаційними зв'язками;
- навчити обґрунтовано створювати певні організаційні форми інформаційних зв'язків.

Нормативний курс складається з лекційних і практичних занять, а також передбачає самостійну роботу студентів.

Дисципліну «Теоретико-методологічні засади інформаційного забезпечення управлінської діяльності» передбачено навчальним планом підготовки магістрів зі спеціальностей «Адміністративний менеджмент», «Управління навчальним закладом».

Дисципліна є інтегрованою, маючи власну внутрішню логіку і зміст, вона базується на вихідних методологічних положеннях таких дисциплін як «Менеджмент», «Інформаційний менеджмент», «Інформаційно-комунікаційний менеджмент», «Інформаційні системи і технології в управлінні», «Основи організації інформаційної діяльності в сфері управління».

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
**«Теоретико-методологічні засади інформаційного забезпечення
управлінської діяльності»**

№	Назва змістового модуля і теми
	Вступ до курсу
Змістовий модуль I. Загальні теоретичні та організаційні засади управління інформаційними зв'язками	
1	Інформаційні зв'язки як складова адміністративної і соціально-виробничої систем та елемент процесу управління.
2	Інформаційні зв'язки в менеджменті та закони їх розвитку.
3	Аналіз потреб у зовнішніх і внутрішніх інформаційних зв'язках.
Змістовий модуль II. Особливості роботи з інформацією і документами при реалізації інформаційного забезпечення управлінської діяльності	
4	Методи та засоби збору, обробки, зберігання, пошуку і розповсюдження інформації.
5	Доступ до документів та організація їх використання.
6	Організація колективної роботи з документами.
7	Вимоги до комунікацій при реалізації інформаційних зв'язків.
8	Планування управління інформаційними зв'язками у сфері комунікацій.
9	Технології та технічні засоби передачі інформації.
10	Організаційно - технічні та режимні заходи безпеки інформаційних зв'язків.
11	Дотримання службової і державної таємниці в процесі реалізації інформаційних зв'язків.
Разом годин: 162	

Форма контролю - залік

ЗМІСТ
дисципліни
**«Теоретико-методологічні засади інформаційного забезпечення
управлінської діяльності»**

Вступ

Науково-технічний прогрес та глобалізація інформаційних зв'язків. Роль інформаційних зв'язків у соціально-економічному житті суспільства і вирішенні проблем управління. Сучасні інформаційні тенденції в менеджменті.

Завдання дисципліни «Теоретико-методологічні засади інформаційного забезпечення управлінської діяльності» при підготовці магістрів зі спеціальностей «Адміністративний менеджмент», «Управління навчальним

зкладом». Взаємозв'язок дисципліни з фундаментальними дисциплінами, з практикою інформатизації суспільства в Україні.

Обсяг і структура дисципліни. Літературні джерела до її вивчення.

Література [20, 21, 30, 40, 43, 46]

Змістовий модуль I. Загальні теоретичні та організаційні засади управління інформаційними зв'язками

Тема 1. Інформаційні зв'язки як складова адміністративної і соціально-виробничої систем та елемент процесу управління

Інформаційна сфера управління та її структура. Взаємодія об'єкта і суб'єкта управління як процес інформаційного зв'язку. Поняття інформаційного зв'язку. Завдання інформаційної взаємодії та її класифікація за ступенем інтелектуальності і складності. Інформаційне групування працівників відповідно до завдань, які вони виконують. Структура інформаційних зв'язків, що пов'язані з виконанням їх функцій.

Поняття інформаційного забезпечення виробничо-управлінської та адміністративної діяльності як комплексу методів і засобів документаційного, фактографічного і концептографічного обслуговування, що використовуються для задоволення інформаційних потреб. Організація масивів інформації й інформаційних потоків для інформаційного забезпечення управління. Категорії інформаційних зв'язків. Фільтрація та рівень якості вхідного потоку інформації. Критерії відбору інформації: поліментність, активність, евристичність, прогресивність, оптимальний мінімум.

Вимоги до менеджера з управління інформаційними зв'язками.

Література [4, 15, 17, 33]

Тема 2. Інформаційні зв'язки в менеджменті та закони їх розвитку.

Поняття інформаційного виробництва. Особливості кінцевого продукту інформаційного виробництва. Потреби в інформаційних зв'язках для його реалізації.

Типологія, види та структура інформаційних зв'язків. Механізм функціонування інформаційних зв'язків. Функції менеджменту в циклах використання інформаційного ресурсу.

Тенденції розвитку інформаційних зв'язків в Україні.

Література [5, 8, 22, 27, 41]

Тема 3. Аналіз потреб у зовнішніх і внутрішніх інформаційних зв'язках.

Обумовленість потреб організації в інформаційних зв'язках. Сутність, види, особливості їх прояву.

Мета вивчення потреб в інформаційних зв'язках. Методи вивчення потреб.

Місце інформаційних зв'язків в системі забезпечення інформаційних потреб.

Аналіз чинників, змісту і структури потреб через інформаційні зв'язки. Факторний аналіз розвитку потреб у інформаційних зв'язках.

Література [11, 25, 35, 37, 42]

Змістовий модуль II. Особливості роботи з інформацією і документами при реалізації інформаційного забезпечення управлінської діяльності

Тема 4. Методи та засоби збору, обробки, зберігання, пошуку і розповсюдження інформації

Збір, обробка, зберігання, пошук, розповсюдження інформації як види інформаційних процесів, що забезпечують взаємозв'язок між повідомленням, відправником і користувачем інформації.

Збір інформації – початковий етап інформаційної роботи. Структура та зміст процесу.

Обробка інформації. Види обробки: технічна, наукова.

Аналітико-синтетична переробка інформації та її рівні (макро, мікро). Результати та інформаційні продукти переробки інформації.

Зберігання інформації. Мета та види зберігання інформації.

Інформаційний пошук : зміст та напрями.

Проблеми інформаційного пошуку. Мета, об'єкти та види інформаційного пошуку. Критерії видачі документа у відповідь на запит. Основні показники ефективності інформаційного пошуку: повнота видачі інформації, точність видачі, оперативність пошуку, вартість пошуку, трудомісткість пошуку.

Засоби реалізації інформаційного пошуку.

Розповсюдження інформації. Режими інформування. Методи інформаційного обслуговування.

Література [6 13, 37, 44]

Тема 5. Доступ до документів та організація їх використання

Значення документації та діловодства при реалізації інформаційних зв'язків. Місце документа в системі управління. Поняття документаційного забезпечення управління. Доступ та організація використання загальних офіційних документів.

Документування в управлінській діяльності.

Організаційні документи. Розпорядчі документи. Довідково-інформаційні документи.

Ділове листування.

Розкриття змісту документів: анотації, реферати, огляди.

Література [3, 11, 38, 44]

Тема 6. Організація колективної роботи з документами

Інформаційно – технологічний простір організації.

Інформаційні потоки в організації, види та характеристика.

Інформаційна модель організації.

Потоки виробничої інформації.

Документ як основний елемент потоку інформації.

Типологія виробничих документів. Класифікація видів документів за джерелом формування, за ознакою відображення процесів функціонування підрозділів, за принципом приналежності, за способом використання, за періодичністю складання й обробки.

Групування документів в залежності від способу їх одержання. Первинні документи. Форми первинних документів. Класифікація первинних документів за способом розміщення інформації – анкетні, зональні, табличні, комбіновані.

Формування і використання різних форм документів. Система виробничої інформації.

Література [3, 4, 11. 32, 44]

Тема 7. Вимоги до комунікацій при реалізації інформаційних зв'язків

Понятійно-категоріальна сутність інформаційних зв'язків в комунікаціях. Поняття і роль комунікацій. Методологічні підходи до визначення поняття «комунікація». Класифікація підходів до визначення поняття «комунікація». Моделі комунікацій.

Характерні риси інформаційних зв'язків в сучасних організаціях. Елементи та етапи процесу комунікацій. Основні характеристики комунікативного процесу. Параметри спілкування: перспективний, інформаційний, інтерактивний.

Види спілкування. Класифікація видів спілкування. Механізм спілкування.

Способи комунікацій. Комунікативні проблеми.

Види комунікацій: ділова розмова, бесіда, обговорення, співбесіда, спір, полеміка, дискусія, диспут, дебати.

Комунікація як система та найважливіший процес управління. Комунікації в організації. Трансакції. Сутність та види трансакцій. Методи вдосконалення комунікацій. Вдосконалення міжособистісних комунікацій. Підвищення ефективності інформаційного обміну.

Комунікатологія. Інформологія.

Сучасні комунікаційні стратегії.

Теорія інформаціоналізму.

Література [33, 42, 44, 49]

Тема 8. ланування управління інформаційними зв'язками у сфері комунікацій

Комунікаційні потреби організації.

Поширення інформації про діяльність організації, її функціонування і досягнення як елемент інформаційних зв'язків і комунікаційний процес.

Розробка плану комунікацій. Аналіз та врахування ситуаційних чинників, що впливають на планування: цілі комунікацій, комунікаційне середовище, управлінська ситуація, відправник повідомлення.

Вплив зазначених ситуаційних чинників на вибір засобів передачі та зміст самого повідомлення. Ключові елементи створення повідомлення - форма подачі, зміст, розмір, стиль, тон та рівень деталізації.

Література [4, 19, 27, 32, 42]

Тема 9. ехнології та технічні засоби передачі інформації

Засоби управлінського зв'язку. Зв'язок і повідомлення. Поняття повідомлення. Інформаційний параметр повідомлення. Форма представлення повідомлень в системі комунікацій. Історія розвитку засобів комунікацій. Поняття лінії зв'язку і каналу зв'язку.

Технічні засоби управління.

Інтеграція засобів комунікацій та обчислювальної техніки. Економічні, технологічні і соціальні аспекти використання комп'ютерних засобів, що підключені до мережі комунікацій.

Засоби збереження і резервування інформації.

Сучасна інформаційна технологія: відео-конференц зв'язок, відео-конференції.

Література [8, 13, 14, 38, 52]

Тема 10. Організаційно-технічні та режимні заходи безпеки інформаційних зв'язків

Головні проблеми інформаційної безпеки сучасності. Модель комп'юнікації. Технострес. Електронне стеження.

Тенденції розвитку сучасних інформаційних технологій: ускладнення інформаційних продуктів, забезпечення сумісності, ліквідація проміжних ланок, конвергенція – та їх вплив, технічне забезпечення інформаційних зв'язків. Сучасні моделі офісу. Модель офісу як інформаційної системи.

Заходи з забезпечення безпеки інформаційних зв'язків. Поняття «режим доступу» та його види. Контроль і облік доступу.

Законодавчі заходи з інформаційної безпеки.

Механізм захисту і забезпечення безпеки інформації в системах де вона циркулює.

Література [1, 2, 9, 10, 12, 19, 24, 39, 45, 51, 52]

Тема 11. Дотримання службової і державної таємниці в процесі реалізації інформаційних зв'язків

Характеристика каналів розповсюдження інформації в процесі реалізації інформаційних зв'язків. Види каналів: ділові, управлінські, торгові, наукові та інші комунікативно регламентовані зв'язки.

Склад та спрямування захисту службової документної інформації. Види документів, що містять цінну комерційну і конфіденційну ділову

інформацію. Службовий перелік цінної інформації. Гриф обмеженого доступу до документа.

Документи і інформація професійної таємниці.

Основні види джерел цінної підприємницької інформації.

Класифікація загроз витоку інформації: активні, пасивні; внутрішні і зовнішні; постійні і періодичні. Канали «витоку інформації». Контроль джерел і каналів розповсюдження інформації.

Система захисту цінної (СЗІ) інформації і конфіденційних документів. Вимоги до СЗІ : багаторівневність, ієрархічність доступу, конкретизованість по структурі методів та способів захисту.

Правові, технічні та організаційні елементи службової і державної таємниці та захисту інформації. Формування дозвільної (обмежувальної) систем і доступу персоналу до відомостей, документів і баз даних.

Технологія захисту документної, службової і державної таємниці та інформації. Принципи та напрямки захисту документованої інформації.

Контроль за виконанням функцій обробки і зберігання документів. Вимоги до захищеності документообігу. Порядок роботи персоналу з конфіденційними документами.

Література [1, 16, 26, 28, 31, 34, 36, 50]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є складовою частиною навчального процесу та активною формою самостійної роботи студентів,

Мета контрольної роботи – поглибити та систематизувати отримані в процесі вивчення дисципліни теоретичні знання, сформувати вміння самостійно працювати з навчальною, спеціальною літературою, законодавчими актами та статистичними матеріалами, а також з матеріалами власних досліджень в організаціях і застосовувати отримані знання та навички на практиці.

Зміст роботи має відповідати плану і розкривати тему.

Варіант контрольної роботи студент обирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Номер варіанта контрольної роботи
А, Б, В	1
Г, Д, Е, Є	2
Ж, З, І	3
Й, К, Л	4
М, Н, О	5
П, Р, С	6
Т, У, Ф	7
Х, Ц, Ч	8

Ш, Щ	9
Ю, Я	10

Структура контрольної роботи така: титульний лист, вступ, питання, що висвітлює зміст проблеми, висновки, список використаної літератури.

Контрольна робота повинна мати обсяг не менше 15-ти сторінок тексту (комп'ютерний набір - 14-й кегль, 1,5 інтервал, шрифт Times New Roman). Всі сторінки, окрім титульної, мають бути пронумеровані. Обов'язковою умовою написання роботи є зміст, що містить питання завдання із зазначенням сторінок, вступ та висновки, які повинні відображати власне ставлення студента до матеріалу, який вивчається, безпосередньо відповіді на питання без розриву сторінки та з зазначенням посилань на літературні джерела, а також список використаної літератури, який має містити не менше 10 джерел. При потребі оформляються додатки.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Роль інформаційних зв'язків у соціально-економічному житті суспільства.
2. Характерні риси розвитку інформаційних зв'язків в Україні.
3. Основні підходи до класифікації комунікацій.

Варіант 2

1. Характерні риси інформаційної економіки.
2. Види потреб організації в інформаційних зв'язках.
3. Сучасні комунікаційні стратегії..

Варіант 3

1. Інформаційна складова управлінської праці. Рішення як інформаційний процес.
2. Аналіз потреб організації у зовнішніх і внутрішніх інформаційних зв'язках.
3. Вибір засобу передачі повідомлення.

Варіант 4

1. Групування працівників відповідно до їх функцій в структурі інформаційних зв'язків.
2. Збір інформації як інформаційний процес та структура його інформаційних зв'язків.
3. Технічне забезпечення безпеки інформаційних зв'язків в організації.

Варіант 5

1. Зміст інформаційного забезпечення управління..
2. Пошук інформації як інформаційний процес та особливості його інформаційних зв'язків.
3. Види режимів доступу до інформації.

Варіант 6

1. Вимоги, яким повинна відповідати інформація в процесі інформаційного зв'язку.
2. Документація та діловодство в організації як основа реалізації інформаційних зв'язків
3. Обмеження доступу як вид режиму доступу до інформації.

Варіант 7

1. Зміст документаційного забезпечення управління.
2. Документаційне забезпечення управління, характеристика та види.
3. Контроль і облік доступу до інформації.

Варіант 8

1. Організація процесу обміну інформацією.
2. Організаційно-розпорядча документація організації, характеристика та види.
3. Проаналізуйте особливості розробки технологічних процесів у будівельній галузі.

Варіант 9

1. Типологія інформаційних зв'язків.
2. Бар'єри на шляху інформаційних потоків в організації.
3. Розподіл доступу як вид режиму доступу до інформації.

Варіант 10

1. Види інформаційних зв'язків.
2. Заходи з удосконалення інформаційних зв'язків в організації.
3. Розмежування доступу як вид режиму доступу до інформації.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Роль інформаційних зв'язків у соціально-економічному житті суспільства.
2. Характерні риси інформаційної економіки.
3. Глобалізація інформаційних зв'язків: прояв і напрямки.
4. Інформаційний напрямок розвитку сучасного менеджменту (зміст, характеристика, приклади).

5. Інформаційна складова управлінської праці. Рішення як інформаційний процес.
6. Поняття інформаційної взаємодії.
7. Завдання інформаційного зв'язку.
8. Групування працівників відповідно до їх функцій в структурі інформаційних зв'язків.
9. Інформаційні форми діяльності керівника.
10. Зміст інформаційного забезпечення управління.
11. Вимоги, яким повинна відповідати інформація в процесі інформаційного зв'язку.
12. Зміст документаційного забезпечення управління.
13. Якісні критерії відбору інформації на вході інформаційної системи.
14. Психологічні критерії відбору інформації та їх вплив на результативність рішень, що приймаються.
15. Організація процесу обміну інформацією.
16. Особливості деяких видів управлінської інформації.
17. Типологія інформаційних зв'язків.
18. Види інформаційних зв'язків.
19. Структура інформаційних зв'язків.
20. Механізм функціонування інформаційних зв'язків.
21. Характерні риси розвитку інформаційних зв'язків в Україні.
22. Обумовленість потреб організації в інформаційних зв'язках.
23. Види потреб організації в інформаційних зв'язках.
24. Методи вивчення потреб організації в інформаційних зв'язках.
25. Зв'язок інформаційних потреб користувачів інформації та інформаційних зв'язків для їх задоволення.
26. Аналіз потреб організації у зовнішніх і внутрішніх інформаційних зв'язках.
27. Збір інформації як інформаційний процес та структура його інформаційних зв'язків.
28. Обробка інформації як інформаційний процес та зміст його інформаційних зв'язків.
29. Пошук інформації як інформаційний процес та особливості його інформаційних зв'язків.
30. Розповсюдження інформації як інформаційний процес.
31. Інформаційне обслуговування, характеристика та види.
32. Документація та діловодство в організації як основа реалізації інформаційних зв'язків.
33. Документаційне забезпечення управління, характеристика та види.
34. Організаційно-розпорядча документація організації, характеристика та види.
35. Види інформаційних матеріалів з розкриття змісту документів.
36. Інформаційно-технологічний простір організації.
37. Інформаційні потоки в організації, характеристика та види.
38. Бар'єри на шляху інформаційних потоків в організації.

39. Заходи з удосконалення інформаційних зв'язків в організації.
40. Види інформаційних повідомлень.
41. Комунікаційні потреби організації.
42. Основні підходи до класифікації комунікацій.
43. Типи комунікацій.
44. Види комунікацій.
45. Визначення та характеристика інформаційних комунікацій.
46. Визначення комунікаційного процесу.
47. Інформаційні зв'язки в комунікаційному процесі.
48. Сучасні комунікаційні стратегії.
49. Основні методи поширення інформації про діяльність організації.
50. Етапи розробки плану комунікацій в організації.
51. Вибір засобу передачі повідомлення.
52. Технічне забезпечення комунікаційних процесів.
53. Апаратно-програмне забезпечення інформаційних зв'язків в організації.
54. Технічне забезпечення безпеки інформаційних зв'язків в організації.
55. Види режимів доступу до інформації.
56. Обмеження доступу як вид режиму доступу до інформації.
57. Розмежування доступу як вид режиму доступу до інформації.
58. Розподіл доступу як вид режиму доступу до інформації.
59. Криптографічне перетворення інформації.
60. Контроль і облік доступу до інформації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Антонюк А.О. Основи захисту інформації в автоматизованих системах: Навч. посіб.- К.: КМ Академія, 2003.- 244 с.
2. Башлы П.Н. Информационная безопасность.- Ростов н/Д: Феникс, 2006.- 253 с.
3. Бибик С.П., Сюта Г.М. Ділові документи та правові папери. – Х.: Фоліо, 2005. – 493 с
4. Герчикова И.Н. Менеджмент: Учеб. для вузов. – 4-е изд. перераб. и доп.; М.: ЮНИТИ –ДАНА, 2007. – 511 с.
5. Герчикова И.Н. Менеджмент: Практикум. Учеб. пособ. для студентов вузов. –М.: ЮНИТИ –ДАНА, 2005. – 799 с.
6. Горбаченко Т.Г. Аналітико-синтетична переробка документальної інформації: Навч. посіб.- К.: Ун-т Україна, 2005.- 236 с.
7. Домарев В.В. Організація захисту інформації на об'єктах державної та підприємницької діяльності: Навч. посіб./ В.В.Домарев, С.О.Скворцов.- К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006.- 102 с.
8. Информационные технологии управления: Учеб. пособ. для вузов. / Под ред. Г.А.Титаренко. - М.: ЮНИТИ –ДАНА, 2005. – 127с.

9. Компьютерные преступления: их предупреждение и выявление/ Захарченко В. Ю., Лазуренко В. И., Олифирова А. В. и др.- К.: ЦНЛ, 2007.- 170 с.
10. Кормич Б.А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи: Навч. посіб.- К.: Кондор, 2004.- 384 с.
11. Маслова В.М. Управление персоналом предприятия.: Учеб. пособ. - М.: ЮНИТИ –ДАНА, 2007. – 159 с.
12. Організаційно-правові основи захисту інформації з обмеженим доступом: Навч. посіб./ Ред. Сідак В С.- К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2006.- 232 с.
13. Саак А.Э. Информационные технологии управления: Учеб./ А.Э.Саак, Е.В.Пахомов, В.Н.Тюшняков.- Спб.: Питер, 2005.- 320 с
14. Уткин В.Б., Балдин К.В. Информационные системы в экономике: Учеб. пособ. для вузов - М.: - ЮНИТИ –ДАНА, 2005. - 335 с.

Додаткова

15. Арсеньев Ю.Н., Балдин К.В. Информационные системы и технологии. Экономика: Учеб. пособ. для вузов. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2005.-335 с. Безмалый В.Ф. Атаки изнутри в корпоративной среде// Корпоративные системы.- 2005.- №4.- С.75-80.
16. Білик В.М. Інформаційні технології та системи: Навч. посіб./ В.М.Білик, В.С.Костирко.- К.: ЦНЛ, 2006.- 232 с.
17. Білоус В.С. Зв'язки з громадськістю (паблік рилейшнз) в економічній діяльності: Навч. посіб.- К.: КНЕУ, 2005.- 275 с.
18. Богуш В.М. Інформаційна безпека держави/ В.М.Богуш, О.К.Юдін.- К.: МК-Прес, 2005.- 432 с.
19. Бондар Ю. В. Проблеми інформаційної безпеки в умовах перехідного суспільства// Персонал.- 2003.- №8.- С.47-49.
20. Бондар Ю.В. Національний інформаційний простір новітньої України: становлення та функціонування у процесі політичної трансформації суспільства: Монографія.- К.: МАУП, 2007.- 184 с.
21. Бондаренко И.О., Дубницкий В.И. Менеджмент – корпоративный, маркетинг, информационный, антикризисный: Справ. информ. пособ. для специалистов, научн. работников и предпринимателей / Донецк. инст-т управления. – Донецк.: ООО «Юго-Восток ЛТД», 2004. - 140 с.
22. Ворошилов В.В. Современная пресс-служба.- Спб.: Изд-во Михайлова В.А., 2005.- 256 с.
23. Главатый В.К. Методы защиты информации/ В.К.Главатый, Н.А.Манохина// Корпоративные системы.- 2005.- №4.- С.65-69.
24. Горфинкель В.Я. Коммуникации и корпоративное управление.: Учеб. пособ. для студентов вузов. –М.: ЮНИТИ –ДАНА, 2005. – 127с.
25. Грайворонський М. В., Новіков О. М. Безпека інформаційно-комунікаційних систем: підруч. - К.: Видавнича група ВНУ, 2009. - 608 с.

26. Гребенюк А.В. Искусство ведения информационной войны// Корпоративные системы.- 2006.- №2.- С.58-61.
27. Денісова О.О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності: Навч. посіб.- К.: КНЕУ, 2004.- 315 с.
28. Задірака В.К. Методи захисту фінансової інформації/ В.К.Задірака, О.С.Олексюк.- Тернопіль: Збруч, 2000.- 460 с.
29. Игнатъев Д. Настольная энциклопедия Public Relations/ Д.Игнатъев, А.Бекетов, Ф.Сарокваша.- М.: Альпина Паблишер, 2002.- 229 с.
30. Информация: поиск, анализ, защита/ Авт-сост. Кузнецов И.Н.- Мн.: Амалфея, 2002.- 320 с.
31. Казинов И.Д. Контроль за несанкционированной утечкой информации// Корпоративные системы.- 2006.- №2.- С.54-55.
32. Карпенко С.Г., Иванов Є.О. Основи інформаційних систем і технологій: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2007. - 264 с.
33. Костров А.В. Основы информационного менеджмента: Учеб. пособ.- М.: Финансы и статистика, 2003.- 336 с.
34. Лейхифф Дж. М., Пенроуз Дж. М. Бизнес – коммуникации. – Спб.: Питер, 2001 – 246 с.
35. Ліпкан В.А. Інформаційна безпека Україна в умовах євроінтеграції: Навч. посіб./ В.А.Ліпкан, Ю.Є.Максименко, В.М.Желіховський.- К.: КНТ, 2006.- 280 с.
36. Лодон Д. Управление информационными системами/ Д.Лодон, К.Лодон; Пер. с англ. Трутнев Д.Р - 7-е изд.- Спб.: Питер, 2005.- 912 с.
37. Макаренко Є.А. Європейська інформаційна політика: Монографія.- К.: Наша культура і наука, 2000.- 368 с.
38. Матвієнко О.В. Основи менеджменту інформаційних систем: Навч. посіб./ О.В.Матвієнко, М.Н. Цивін.- 2-ге вид., перероб. та доп.- К.: ЦУЛ, 2005.- 176 с.
39. Мейтленд Я. Рабочая книга PR-менеджера.- Спб.: Питер, 2007.- 176 с
Мельников Ю. Нападения на информационные системы банка из Интернета/ Ю.Мельников, А.Теренин// Финансовые рынки и ценные бумаги.- 2003.- №14.- С.19-23.
40. Морзе Н. В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. - К.: Видавнична група ВНУ, 2006. - 352 с.
41. Мойсеев В.А. Паблік рілейшнз: Навч. посіб.- К.: Академвидав, 2007.- 224 с.
42. Новый російсько-український словник з інформатики: Основні терміни. Близько 3300 термінів. / Уклад. Н. Я. Гінзбург, Л.І. Белоусова та ін. – Х.: «Корвін», 2002. - 656 с.
43. Осовська Г.В. Комунікації в менеджменті: Курс лекцій. – К.: Кондор, 2006. – 664 с.
44. Почепцов Г.Г. Коммуникативные технологии двадцатого века.- М.;К.: Рефл-бук;Ваклер, 2002.- 352 с.
45. Симионов Ю.Ф. Информационный менеджмент/ Ю.Ф.Симионов, В.В.Бормотов.- Ростов н/Д: Феникс, 2006.- 250 с.

46. Соколов А.В. Защита от компьютерного терроризма: Справочн. пособие/ А.В.Соколов, О.М.Степанюк.- Спб.: БХВ-Петербург: Арлит, 2002.- 496 с.
47. Сорока П.М., Сорока Б.П. Інформаційний менеджмент: навч. посіб./ за наук. ред. О.Д. Гудзинського. - К.: Ун-т "Україна", 2008. - 535 с.
48. Сурмин Ю.П. Теория социальных технологий: Учеб. пособие/ Ю.П.Сурмин, Н.В.Туленков.- К.: МАУП, 2004.- 608 с.
49. Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформаційних війн і спеціальних інформаційних операцій: Навч. посіб./ Петрик В.М., Штоквиш О.А., Полевий В.І. та ін.- К.: Росава, 2006.- 208 с.
50. Теория и практика связей с общественностью/ Кочеткова А.В., Филиппов В.Н., Скворцов В.Н., Тарасов А.С.- Спб.: Питер, 2006.- 240 с.
51. Уотсон Т. Методы оценки деятельности PR - подразделения компании: Лучшее практическое руководство по планированию, исследованиям и оценке связей с общественностью = Evaluating public relations: A best guide to public relations planning, research and evaluation/ Т.Уотсон, П.Нобл; Пер.с англ.- Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2006.- 272 с.
52. Харченко Л.С. Інформаційна безпека України: Глосарій/ Л.С.Харченко, В.А.Ліпкан, О.В.Логінов; Ред. Р.А.Калюжний.- К.: Текст, 2004.- 136 с
- Цыганов В. Медиа-терроризм. Терроризм и средства массовой информации.- К.: Ника-центр, 2004.- 120 с.
53. Щедрин А.Н. Электронные информационные ресурсы в информационной экономике.- Донецк, 2003.- 232 с.
54. Юдін О.К. Інформаційна безпека держави: Навч. посіб./ О.К.Юдін, В.М.Богуш.- Х.: Консум, 2005.- 576 с.
55. Доступ до інформації та електронне урядування/ Авт.-упорядники Демкова М.В., Фігель М.В. - К.: Факт, 2004. - 336 с
56. Інформаційні системи в менеджменті: підруч./ [Новак В. О., Симоненко Ю. Г., Бондар В. П. та ін.]. - К.: Каравела, 2008. - 616 с.
57. Інформаційні технології. Нормативна база/ Пашутинський Є. К. - К.: КНТ, 2005. - 500 с